

Stowarzyszenie Doradców ds. Transportu Towarów Niebezpiecznych – DGSA

Biuro: ul. Juranda 20a; 97 400 Bełchatów; tel.: 44 633 72 30; fax: 44 789 04 84 www.s-dgsa.pl; KRS: 0000143009 REGON: 356648426 NIP: 6772213779 Konto: ING – Bank Śląski o. Bełchatów 26 1050 1937 1000 0023 0693 0161

Bełchatów, 20 sierpnia 2013 r.

Pan Jan Urbanowicz

Dyrektor Transportowego

Dozoru Technicznego

ul. Chałubińskiego 4

00-928 Warszawa

Na podstawie 8.2.2.7.1.3 Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) (Dz. U. z 2013r., poz. 815) a także na podstawie art. 21 ust. 4 i art. 21 ust. 2 oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 227, poz. 1367, z późn. zm.) w związku z § 1 pkt 1 i 2 zarządzenia Nr 56 Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 6 września 2012r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego do wykonywania niektórych czynności wynikających z przepisów Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957r. (Dz. Urz. MTBiGM z 2012r., poz. 63), przedstawiamy Panu Dyrektorowi, jako właściwej władzy krajowej, nasze obserwacje dotyczące pytań stosowanych na egzaminach dla kierowców przewożących towary niebezpieczne oraz wnosimy o możliwie szybkie zajęcie stanowiska w tej sprawie.

Członkowie naszego Stowarzyszenia od dłuższego czasu obserwują niepokojący proces, w którym pytania egzaminacyjne stosowane na egzaminach dla kierowców przewożących towary niebezpieczne, w sposób znaczący odbiegają od celu oraz zakresu szkolenia określonego pod 8.2 ADR, a także określonego w przepisach załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 29 maja 2012r. w sprawie prowadzenia kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2012r., poz. 619). Rozbieżności, o których mowa, wynikają z braku adekwatnego powiązania treściowego zakresu omawianych pytań z tematyką szkolenia i jego funkcją dla kierowcy jako osoby fizycznej wykonującej zadanie przewozowe. Skutkuje to istnieniem pytań wykraczających poza program kursu ADR lub istnieniem pytań co prawda adekwatnych do programu tego kursu, ale nie realizujących jego celu, który w sposób wyraźny określony jest pod 8.2.1.2 ADR.

Z kolei brakuje pytań m.in. z następujących zakresów wiedzy:

- znaczenia nalepek ostrzegawczych i znaków oraz powiązania ze stwarzanymi przez towary niebezpieczne zagrożeniami,
- oznakowania sztuk przesyłki i opakowań zbiorczych (umieszczanie napisów, nalepek i znaków oraz strzałek kierunkowych, odczytywanie daty produkcji opakowań z tworzyw sztucznych),

- zawartości i zasad tworzenia dokumentów przewozowych (zgodnie z 1.4.2.2.1(b) ADR kierowca ma obowiązek sprawdzić, czy w dostarczonych dokumentach są wszystkie wymagane przez ADR informacje),
- znajomości terminów badań cystern, kontenerów-cystern, pojazdów-baterii, MEGC, cystern odejmowalnych i cystern przenośnych (zgodnie z 1.4.2.2.1(d) ADR kierowca ma obowiązek sprawdzić, czy nie są przekroczone terminy badań),
- znajomości zasad umieszczania na pojazdach tablic pomarańczowych, nalepek ostrzegawczych i znaków (zgodnie z 1.4.2.2.1(f) kierowca odpowiada za sprawdzenie prawidłowości oznakowania pojazdów),
- wyposażenia w środki ochrony, o których mowa w instrukcji pisemnej oraz powiązania wyposażenia z przewożonym towarem,
- zasad przewozu towarów niebezpiecznych razem z żywnością oraz sposobów oddzielania tych towarów,
- znajomości ograniczeń przejazdu przez tunele w powiązaniu z przewożonym materiałem i sposobem przewozu.

Sytuację, o której mowa powyżej, komplikuje zróżnicowane w każdym województwie podejście do możliwości korzystania z przepisów, materiałów szkoleniowych i pomocy naukowych podczas trwania egzaminu. W większości województw egzaminowani mają całkowity zakaz korzystania z przepisów i materiałów szkoleniowych lub mogą korzystać jedynie z umowy ADR. Tymczasem w żadnym z przepisów ADR, jako ratyfikowanej umowy międzynarodowej, nie wskazuje się, aby zarówno celem szkolenia jak i celem egzaminu była znajomość jej przepisów (jako jednostek redakcyjnych tekstu prawnego umowy) i umiejętność ich stosowania przez kierowcę w codziennej pracy. Podkreśla się natomiast, uwzględniając specyfikę pracy kierowcy oraz jego funkcję w omawianym transporcie, że każdy kierowca powinien znać normy postępowania z towarami niebezpiecznymi (warunki i wymagania), wynikające z tych przepisów, bo to z tym związana jest jego praca. Dodatkowo, znajomość przepisów dotyczących transportu drogowego towarów niebezpiecznych oraz praktyczne posługiwanie się przepisami umowy ADR (1011 stron) jest przedmiotem sześciodniowych kursów dla doradców ds. bezpieczeństwa przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, skomplikowanych egzaminów po tych szkoleniach i codziennej pracy doradcy. Jednakże doradca jest osobą ze szczebla kierowniczo-nadzorczego uczestnika omawianego przewozu, nie zaś ze szczebla wykonawczego, jak kierowca. Ponadto, doradca musi posiadać wykształcenie wyższe i musi znać przepisy oraz ich zastosowanie w praktyce, co weryfikowane jest podczas egzaminu i na co wyraźnie wskazują przepisy 1.8.3.9 oraz 1.8.3.11 ADR, nie mające zastosowania do szkolenia kierowców.

Należy w tym miejscu wyraźnie podkreślić, że zarówno przepisy prawa powszechnie obowiązującego, jak również przepisy wewnętrzne określające czynności materialno-techniczne dotyczące przeprowadzania egzaminów, nie zawierają jakiegokolwiek zakazu korzystania przez kierowców z materiałów szkoleniowych stanowiących narzędzie pomocne w ich codziennej pracy. Obowiązuje tu bowiem zasada legalizmu określona w art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 473, z późn. zm.), zgodnie z którą organy państwowe działają na podstawie i w granicach prawa, a to co nie jest zakazane jest dozwolone. Dodatkowo, większość pytań egzaminacyjnych została tak skonstruowana treściowo i redakcyjnie, że odpowiedź na nie wymaga od kierowcy skorzystania nie tylko z przepisów, ale przede wszystkim z notatek i materiałów szkoleniowych, które sporządzone zostały właśnie na potrzeby przyszłej pracy kierowcy w transporcie towarów niebezpiecznych oraz na potrzeby egzaminu. Od początku istnienia omawianego systemu

przepisy, notatki i pomoce dostarczane kierowcy na szkoleniu pełniły dwie funkcje: po pierwsze miały służyć zaliczeniu egzaminu, a po drugie miały służyć wykonywaniu pracy przez kierowcę, co w pełni odpowiadało ww. celowi szkolenia i egzaminowania określonego w ADR.

Członkowie naszego Stowarzyszenia od ponad dwudziestu lat uczestniczyli, w ramach konsultacji społecznych oraz dobrej współpracy z organami administracji, przy opracowywaniu katalogów pytań egzaminacyjnych dla kierowców przewożących towary niebezpieczne jeszcze w Zakładach Doskonalenia Zawodowego, czy w Instytucie Transportu Samochodowego. Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia w tym zakresie, wnosimy o dokonanie przez Pana Dyrektora przeglądu obecnie stosowanego katalogu pytań egzaminacyjnych w celu sprawdzenia adekwatności treściowej i logicznej tych pytań z programem szkolenia oraz z celem szkolenia określonym w przepisach 8.2 ADR i w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie prowadzenia kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych.

Opisana przez nas sprawa jest pilna, ponieważ kierowcy stanowią najważniejszy element podmiotowy systemu bezpieczeństwa transportu drogowego towarów niebezpiecznych. W obecnej sytuacji istnieje natomiast ryzyko, że zostanie wypaczony cel i zakres szkolenia przez obecny system egzaminowania, a co za tym idzie, rzetelne przygotowywanie kierowcy do wykonywanego zawodu zostanie zastąpione przygotowywaniem do rozwiązywania pytań egzaminacyjnych bez korzystania z przepisów, pomocy naukowych i materiałów szkoleniowych na egzaminie.

Jak dotychczas, nasze Stowarzyszenie deklaruje aktywną pomoc w przedstawionej sprawie.

Z poważaniem,

Maria Nicopulos

Prezes

Do wiadomości:

Pan Sławomir Nowak
Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej